

Schema bekwaamheidseisen in leerjaren en thema's

BEKWAAMHEIDSEISEN

2019/2020

PABO HR

<i>Instituut/Dienst</i>	Instituut voor Lerarenopleidingen
<i>Opleiding/Afdeling</i>	PABO HR
<i>Auteur(s)</i>	J.S. de Groot G.A. Torn i.s.m. E.J. van Bekkum
<i>Onderwijsmanagers</i>	A.M. Derks W.D. Klaver
<i>Datum</i>	10 september 2019
<i>(c) Hogeschool Rotterdam 2018</i>	
<i>Status</i>	Concept

De herijkte bekwaamheidseisen

De nieuwe bekwaamheidseisen voor leraren basisonderwijs (Onderwijscoöperatie, 2014) zijn beschreven in een brede professionele basis en drie bekwaamheidsdomeinen, namelijk de vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische bekwaamheid. Sinds 2017 zijn deze bekwaamheidseisen wettelijk vastgesteld. De herijkte bekwaamheidseisen worden opgenomen in het curriculum vanaf 2019-2020 en vervangen de SBL competenties.

De drie bekwaamheidsdomeinen

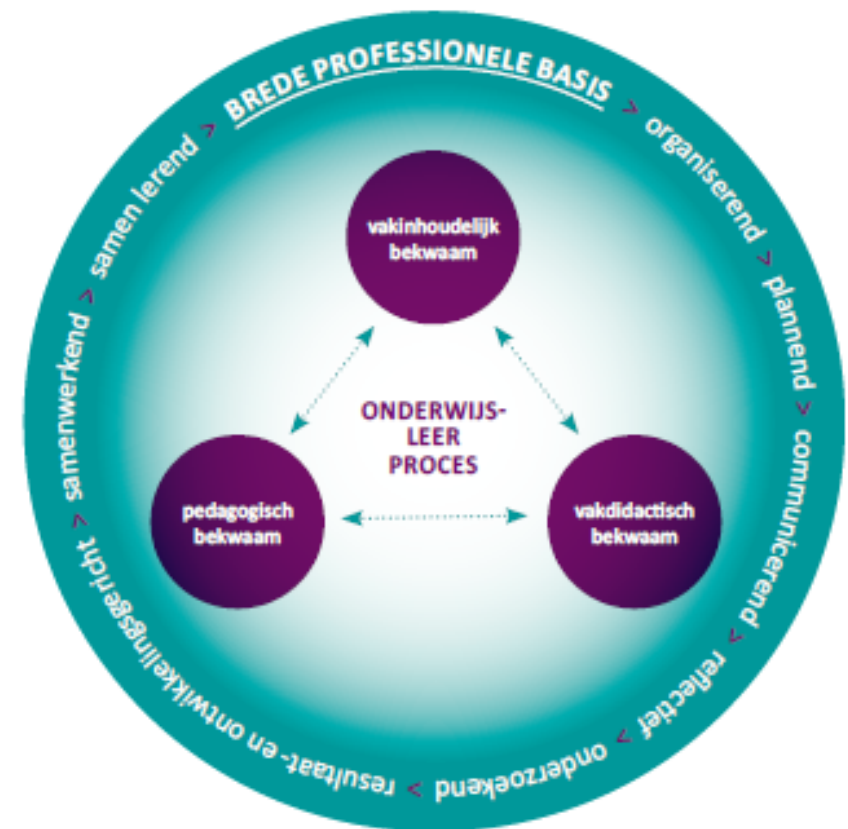
Vakdidactische en pedagogische bekwaamheid zijn onderverdeeld in kennis en kunde, vakinhoudelijk bekwaam is niet onderverdeeld. Er is een niveauopbouw aangebracht binnen de bekwaamheidseisen. Deze bestaat uit het complexer worden van de situatie waarin de student zijn kennis en kunde toont. Niveau 1 is het niveau dat verwacht wordt van studenten eind jaar 1. Niveau 4 is het afstudeerniveau. Dit laat de student met name op het gebied van kennis eind jaar 3 zien en op het gebied van kunde eind jaar 4. Niveau 2 en 3 zijn verdeeld over jaar 2 en 3.

De brede professionele basis

De drie bekwaamheidsdomeinen hebben alle drie rechtstreeks te maken met het leren van leerlingen, de algemene professionele basis van een leerkracht is hiervoor noodzakelijk. De leerkracht verbetert zijn onderwijs, werkt professioneel samen in teamverband, kan organiseren, plannen, samenwerken en prioriteiten stellen en is verantwoordelijk voor de manier waarop hij werkt. Hij heeft een onderzoekende en resultaat- en ontwikkelingsgerichte houding. In het nieuwe curriculum wordt o.a. binnen de PI lijn gewerkt aan het ontwikkelen van de professionele basis. Het onderwijs op de HR, de stage en de PI lijn zijn in het nieuwe curriculum nauw met elkaar verbonden, automatisch wordt ook tijdens het onderwijs (binnen de thema's) en tijdens de stage gewerkt aan PI en aan de professionele basis.

Dublin descriptoren

Op Europees niveau is het hbo-niveau geoperationaliseerd in de Dublin descriptoren. Dublin descriptoren zijn algemene beschrijvingen voor het niveau van opleidingen in het hoger onderwijs¹. De Pabo HR sluit voor de niveauverantwoording van de bekwaamheidseisen aan op deze Dublin descriptoren.

¹ http://www.nvao.net/page/downloads/Dublin_Descriptoren.pdf

Uitleg:

Onderstaand vind je een overzicht van welke bekwaamheidseis waar in het curriculum aan bod komt: per thema, vakprofilering, en / of ... (PGO als didactiek).

Let op: het gaat hier om *focus* op de bekwaamheidseis waar die periode de nadruk op ligt.

Dit betekent niet dat de rest van het jaar de bekwaamheidseis niet terug komt.

Echter eind jaar 4 moet eindniveau wel bereikt zijn, dus daar staan alle bekwaamheidseisen centraal.

Zo ook eind jaar 1, hier zit het propedeuse-assessment en hier staan alle bekwaamheidseisen op jaar 1 niveau centraal.

Vakinhoudelijk bekwaam Geen onderverdeling kennis & kunde											
	Jaar 1				Jaar 2				Jaar 3		Jaar 4
De student beheerst de inhoud van het onderwijs.	De student stemt zijn onderwijs af op verschillen tussen zijn leerlingen. De student weet dat zijn leerlingen de leerstof op verschillende manieren kunnen opvatten, interpreteren en leren. De student maakt zijn leerlingen duidelijk wat de relevantie is van de leerstof voor het dagelijkse leven en voor het vervolgonderwijs. In een eenvoudige situatie.				De student stemt zijn onderwijs af op verschillen tussen zijn leerlingen. De student weet dat zijn leerlingen de leerstof op verschillende manieren kunnen opvatten, interpreteren en leren. De student maakt zijn leerlingen duidelijk wat de relevantie is van de leerstof voor het dagelijkse leven en voor het vervolgonderwijs. In een groepsles waar rekening wordt gehouden met niveaugroepen.				De student stemt zijn onderwijs af op verschillen tussen zijn leerlingen. De student weet dat zijn leerlingen de leerstof op verschillende manieren kunnen opvatten, interpreteren en leren. De student maakt zijn leerlingen duidelijk wat de relevantie is van de leerstof voor het dagelijkse leven en voor het vervolgonderwijs. In een groepsles waar rekening wordt gehouden met alle individuele leerlingen.		Idem
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	Lio / assessment
				x		x		x	x	x	x

[illegible]

De student heeft inzicht in de inhoud van het onderwijs.	De student heeft inzicht in de inhoud van het basisonderwijs. • Op lesniveau				De student heeft inzicht in de inhoud van het basisonderwijs, binnen en tussen vakken. • Op lesniveau				De student heeft inzicht in de inhoud van het basisonderwijs, binnen en tussen vakken. • Op jaarniveau		De student heeft inzicht in de inhoud van het basisonderwijs en de doorgaande leerlijnen. • Op schoolniveau
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	Lio / assessment
			x	x			x	x	x	x	x
	De student selecteert leerdoelen op lesniveau.				idem				De student selecteert leerdoelen op jaarniveau en geeft aan hoe deze zich verhouden tot de leerdoelen op lesniveau.		De student selecteert leerdoelen op jaarniveau en geeft aan hoe deze zich verhouden tot de leerdoelen op lesniveau, de kerndoelen, het gehele curriculum en hoe deze aansluiten op voorgaand en opvolgend jaarniveau.
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	Lio / assessment
				x			x	x	x		x

Vakdidactisch bekwaam – kennis

Uitgangspunt: kennis is nodig voor kunde. Kennis is hier concentrisch weergegeven, er vindt steeds een verdiepingsslag qua kennis plaats. Dit zou in de doelen bij de vakken/modules/onderwijseenheden terug moeten komen.

	Jaar 1				Jaar 2				Jaar 3		Jaar 4
De student heeft kennis van de vakdidactiek.	De student herkent verschillende leer- en onderwijstheorieën in de praktijk.				De student kent verschillende leer- en onderwijstheorieën in het leren van de leerlingen.				De student kent, selecteert en verantwoordt verschillende leer- en onderwijstheorieën die voor zijn onderwijspraktijk en zijn leerlingen relevant zijn op basis van zijn kennis hierover.		idem
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	Lio / assessment
			x	x	x			x	x	x	
	De student kent verschillende methoden, methodieken en leermiddelen.				De student kent verschillende methoden, methodieken en leermiddelen. Hij kent verschillende manieren om binnen een methode te differentiëren en recht te doen aan verschillen tussen leerlingen.				De student kent verschillende methodes, methodieken en leermiddelen en criteria waarmee hij de bruikbaarheid ervan voor zijn leerlingen kan vaststellen. Hij kent verschillende manieren om binnen een methode te differentiëren en recht te doen aan verschillen tussen leerlingen. Hij kan de methode aanvullen en verrijken.		idem
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	Lio / assessment
				x		x	x		x		x

	De student kent digitale leermaterialen en – middelen die relevant zijn voor <u>zijn</u> praktijk. Hij kent technische en pedagogisch-didactische mogelijkheden en beperkingen daarvan.				De student kent digitale leermaterialen en – middelen die relevant zijn voor <u>de</u> praktijk. Hij kent de technische en pedagogisch-didactische mogelijkheden en beperkingen daarvan.				De student kent digitale leermaterialen en – middelen die relevant zijn voor de praktijk. Hij kent de technische en pedagogisch-didactische mogelijkheden en beperkingen daarvan en kan zijn keuzes verantwoorden.		idem
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	Lio / assessment
		x	x	x	x	x	x		x		x
	De student oriënteert zich op verschillende didactische leer- en werkvormen en de psychologische achtergrond daarvan.				De student kent verschillende didactische leer- en werkvormen en de psychologische achtergrond daarvan. Hij kent criteria waarmee de bruikbaarheid daarvan voor zijn leerlingen kan worden vastgesteld.				idem		De student kent verschillende didactische leer- en werkvormen en de psychologische achtergrond daarvan. Hij kent criteria waarmee de bruikbaarheid daarvan voor zijn leerlingen kan worden vastgesteld en kan zijn kennis verantwoorden en toepassen.
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	Lio / assessment
			x	x		x		x	x	x	x

Vakdidactisch bekwaam – kunde
(ontwikkeling student: van sturend naar zelfsturend)

	Jaar 1				Jaar 2				Jaar 3		Jaar 4
De student bereidt onderwijs voor.	De student stelt lesdoelen op, selecteert en ordent de lesstof en gebruikt hierbij passende didactiek en onderwijsbegrippen. • in twee opeenvolgende lessen				De student werkt opeenvolgende lessen uit met passende werkvormen, toetsing, materialen en media op groepsniveau. • voor een dagdeel				De student werkt voor een langere periode opeenvolgende lessen uit met passende werkvormen, toetsing, materialen en media op individueel niveau rekening houdend met de stageschool en met de leerlijnen. • voor een hele dag • voor twee dagen		De student werkt voor een langere periode opeenvolgende lessen uit met passende werkvormen, toetsing, materialen en media op individueel niveau vanuit eigen visie rekening houdend met de stageschool en met de leerlijnen. • voor de maximale aaneengesloten stageperiode
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	Lio / assessment
				x			x	x	x	x	x
De student voert onderwijs uit en organiseert.	De student kan een adequaat klassenmanagement realiseren • in twee opeenvolgende lessen				De student kan een adequaat klassenmanagement realiseren • voor een dagdeel				De student kan een adequaat klassenmanagement realiseren • voor een hele dag • voor twee dagen		De student kan een adequaat klassenmanagement realiseren • voor de maximale aaneengesloten stageperiode
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	Lio / assessment
				x			x	x	x	x	x

	De student kan aan zijn leerlingen de verwachtingen en leerdoelen duidelijk maken.				De student kan aan zijn leerlingen de verwachtingen en leerdoelen duidelijk maken en kan leerlingen motiveren om deze te halen;				De student kan aan zijn leerlingen de verwachtingen en leerdoelen duidelijk maken en kan leerlingen motiveren om deze te halen;		idem
	• In een eenvoudige situatie.				• In een groepsles waar rekening wordt gehouden met niveaugroepen.				• In een groepsles waar rekening wordt gehouden met alle individuele leerlingen.		
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	
		x		x		x	x		x	x	
	De student kan de leerstof aan zijn leerlingen begrijpelijk en aansprekend uitleggen en voordoen hoe ermee gewerkt moet worden.				De student kan de leerstof aan zijn leerlingen begrijpelijk en aansprekend uitleggen, voordoen hoe ermee gewerkt moet worden en daarbij inspelen op de taalbeheersing en taalontwikkeling van zijn leerlingen.				De student kan de leerstof aan zijn leerlingen begrijpelijk en aansprekend uitleggen, voordoen hoe ermee gewerkt moet worden en daarbij inspelen op de taalbeheersing en taalontwikkeling van zijn leerlingen.		
	• In een eenvoudige situatie.				• In een groepsles waar rekening wordt gehouden met niveaugroepen				• In een groepsles waar rekening wordt gehouden met alle individuele leerlingen.		
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	
		x		x	x	x			x	x	

	De student kan de leerlingen met gerichte activiteiten de leerstof laten verwerken.				De student kan de leerlingen met gerichte activiteiten de leerstof laten verwerken, daarbij variatie aanbrengen en bij instructie en verwerking.				De student kan de leerlingen met gerichte activiteiten de leerstof laten verwerken, daarbij variatie aanbrengen en bij instructie en verwerking differentiëren naar niveau.		De student kan de leerlingen met gerichte activiteiten de leerstof laten verwerken, daarbij variatie aanbrengen en bij instructie en verwerking differentiëren naar niveau en kenmerken van zijn leerlingen.	
	in twee opeenvolgende lessen				voor een dagdeel				- voor een hele dag - voor twee dagen		voor de maximale aaneengesloten stageperiode	
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	Lio / assessment	
				x		x	x		x	x	x	
	De student kan de leerling begeleiden bij de verwerking van de leerstof door stimulerende vragen te stellen.				De student kan de leerling begeleiden bij de verwerking van de leerstof, stimulerende vragen stellen en opbouwende gerichte feedback geven op taak en aanpak.				idem		De student kan de leerling begeleiden bij de verwerking van de leerstof, stimulerende vragen stellen en opbouwende gerichte feedback geven op taak en aanpak.	
	In een eenvoudige situatie.				In een groepsles waar rekening wordt gehouden met niveaugroepen						In een groepsles waar rekening wordt gehouden met alle individuele leerlingen.	
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	Lio / assessment	
	x			x		x	x		x	x	x	

De student evalueert onderwijs en ontwikkelt gericht op de leerlingen.	De student volgt de voortgang, toetst resultaten, analyseert m.b.v. feedback van de leerlingen en beoordeelt.				idem				De student volgt de voortgang, toetst resultaten, analyseert m.b.v. feedback van de leerlingen en beoordeelt.		De student volgt de voortgang, toetst resultaten, analyseert m.b.v. feedback van de leerlingen en beoordeelt.	
	De student signaleert leerproblemen n.a.v. de beoordeling.								De student signaleert leerproblemen n.a.v. de beoordeling.		De student signaleert leerproblemen n.a.v. de beoordeling.	
	De student vraagt advies aan collega's of andere deskundigen en maakt gebruik van methodieken voor professionele consultatie.								De student vraagt advies aan collega's of andere deskundigen en maakt gebruik van methodieken voor professionele consultatie.		De student vraagt advies aan collega's of andere deskundigen en maakt gebruik van methodieken voor professionele consultatie.	
	- in een eenvoudige situatie, bij een kennistoets. - in een eenvoudige situatie, bij een vaardigheidstoets.								- in een hele groep, bij een kennistoets. - in een hele groep, bij een vaardigheidstoets.		in een hele groep bij alle toetsen.	
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	Lio / assessment	
				x		x				x	x	

De student evalueert onderwijs en ontwikkelt gericht op eigen handelen.	De student evalueert zijn didactische aanpak en handelen, analyseert, stelt bij, ontwikkelt en verantwoordt d.m.v. reflectieniveau 1 en m.b.v. theorie.				De student evalueert zijn didactische aanpak en handelen, analyseert, stelt bij, ontwikkelt en verantwoordt d.m.v. reflectieniveau 2 en m.b.v. theorie.				De student evalueert zijn didactische aanpak en handelen, analyseert, stelt bij, ontwikkelt en verantwoordt d.m.v. reflectieniveau 3 en m.b.v. theorie.		De student evalueert zijn didactische aanpak en handelen, analyseert, stelt bij, ontwikkelt en verantwoordt d.m.v. reflectieniveau 4 en m.b.v. theorie.	
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	Lio/assessment	
	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	

Pedagogisch bekwaam - kennis											
	Jaar 1				Jaar 2				Jaar 3		Jaar 4
De student handelt naar zijn kennis over diversiteit van kinderen.	De student krijgt zicht op de leefwereld van het kind en de sociaal-culturele achtergrond van het kind in het algemeen en binnen de grootstedelijke context in het bijzonder. De student houdt hiermee rekening in zijn onderwijs.				De student krijgt zicht op de leefwereld van het kind en de sociaal-culturele achtergrond van het kind in het algemeen en binnen de grootstedelijke context in het bijzonder. De student houdt hiermee rekening in zijn onderwijs.				De student kent de diversiteit van kinderen en betreft dit op zijn pedagogisch handelen in het algemeen en binnen de grootstedelijke context in het bijzonder.		idem
	in een eenvoudige situatie				in een hele groep						
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	Lio / assessment
	x			x		x	x			x	x

De student heeft kennis van pedagogiek.	De student kent ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorie die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn en betreft deze op zijn pedagogisch handelen.				De student kent agogische en pedagogische theorieën en methodieken, die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn en betreft deze op zijn pedagogisch handelen.				De student heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de pedagogiek van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij werkzaam is.		De student heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de pedagogiek van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij werkzaam is en verbindt dit aan zijn eigen visie en handelen.
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	Lio / assessment
		x		x	x	x			x	x	x

Pedagogisch bekwaam – kunde											
	Jaar 1				Jaar 2				Jaar 3		Jaar 4
De student kent de leerlingen.	De student signaleert overeenkomsten en verschillen tussen leerlingen, op basis van ontwikkelingskenmerken met behulp van een observatiemodel.				De student signaleert overeenkomsten en verschillen tussen leerlingen, op basis van ontwikkelingskenmerken en handelt hiernaar.				De student signaleert overeenkomsten en verschillen tussen leerlingen, op basis van ontwikkelingskenmerken en richt zich op gedragsproblemen en – stoornissen, handelt hiernaar en zet waar nodig hulp van derden in.		idem
	in een eenvoudige situatie				in de eigen groep				in de eigen groep		
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	Lio / assessment
		x		x	x	x				x	x
	De student signaleert overeenkomsten en verschillen tussen leerlingen, op basis van diversiteit.				De student signaleert overeenkomsten en verschillen tussen leerlingen, op basis van diversiteit en handelt hiernaar.				De student signaleert overeenkomsten en verschillen tussen leerlingen, op basis van diversiteit, handelt hiernaar en zet waar nodig hulp van derden in.		idem
	in een eenvoudige situatie				in de eigen groep				in de eigen groep		
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	Lio / assessment
		x		x	x	x				x	x

De student schept een veilig pedagogisch klimaat.	De student maakt verwachtingen duidelijk en stelt eisen aan leerlingen, stimuleert het zelfvertrouwen, moedigt aan en motiveert.				De student maakt verwachtingen duidelijk en stelt eisen aan leerlingen, stimuleert het zelfvertrouwen, moedigt aan en motiveert.				De student stuurt en begeleidt groepsprocessen, samenwerken, samenwerkend leren, zelfstandigheid en zelfwerkzaamheid.		idem
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	Lio / assessment
	x	x	x	x		x		x	x	x	x
	De student respecteert de verschillende meningen en overtuigingen van kinderen.				De student leert kinderen om respect te hebben voor elkaars meningen en overtuigingen.				De student stimuleert actieve burgerschapsvorming in zijn klas.		idem
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T11/12	T9/10	Lio / assessment
	x	x	x	x			x	x	x		x
De student verantwoordt zijn pedagogisch handelen.	De student verantwoordt zijn pedagogisch handelen en reflecteert hier op.				De student verantwoordt zijn pedagogisch handelen, reflecteert hierop en geeft hier gevolg aan.				idem		De student reflecteert op zijn pedagogisch handelen, verantwoordt dit aan ouders en derden en geeft hier gevolg aan.
	• in een eenvoudige situatie				• in een groepssituatie • in een oudergesprek						
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Vakprof.	T9/10	Lio / assessment
	x	x	x	x		x				x	x

Beschrijving van de Dublin descriptoren voor het eindniveau van de eerste cyclus, de Bachelor.

	Kwalificaties Bachelor
Kennis en inzicht	Heeft aantoonbare kennis en inzicht van een vakgebied, waarbij wordt voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit wordt overtroffen; functioneert doorgaans op een niveau waarop met ondersteuning van gespecialiseerde handboeken, enige aspecten voorkomen waarvoor kennis van de laatste ontwikkelingen in het vakgebied vereist is.
Toepassen kennis en inzicht	Is in staat om zijn/haar kennis en inzicht op dusdanige wijze toe te passen, dat dit een professionele benadering van zijn/haar werk of beroep laat zien, en beschikt verder over competenties voor het opstellen en verdiepen van argumentaties en voor het oplossen van problemen op het vakgebied.
Oordeelsvorming	Is in staat om relevante gegevens te verzamelen en interpreteren (meestal op het vakgebied) met het doel een oordeel te vormen dat mede gebaseerd is op het afwegen van relevante sociaal-maatschappelijke, wetenschappelijke of ethische aspecten.
Communicatie	Is in staat om informatie, ideeën en oplossingen over te brengen op een publiek bestaande uit specialisten of niet-specialisten.
Leervaardigheden	Bezit de leervaardigheden die noodzakelijk zijn om een vervolgstudie die een hoog niveau van autonomie veronderstelt aan te gaan.

Bron: <https://hint.hr.nl/nl/HR/Over-de-HR/Kwaliteit-en-onderwijs/Toetsing/Toetsplan/Eindkwalificaties/>

Bibliografie

Onderwijscoöperatie. (2014, juni). Opgehaald van Bekwaamheidseisen - verantwoording:
<https://www.onderwijscooperatie.nl/wp-content/uploads/sites/2/2017/10/Verantwoording-Herijking-Bekwaamheidseisen.pdf>

Onderwijscoöperatie. (2014, juni). *Bekwaamheidseisen*. Opgehaald van Onderwijscoöperatie:
<https://www.onderwijscooperatie.nl/wp-content/uploads/sites/2/2017/10/Bekwaamheidseisen-ingangsdatum-1-augustus-2017.pdf>

<https://hint.hr.nl/nl/HR/Over-de-HR/Kwaliteit-en-onderwijs/Toetsing/Toetsplan/Eindkwalificaties/>